Hollande, le changement c’est pour quand?

Contributed by Freddy De Pauw
woensdag, 26 september 2012 - Last Updated woensdag, 26 september 2012

De Franse president François Hollande deed als kandidaat voor de presidentsverkiezingen in mei geen wilde beloften. Maar de snelheid waarmee hij zelfs de meest bescheiden verwachtingen niet inlost, is onthutsend. De beloofde relancepolitiek wijkt voor de obsessie om het begrotingstekort terug te dringen. Minister van Binnenlandse Zaken Manuel Valls krijgt de VN en EU op de nek voor zijn aanpak van de Roma. Minister van Industrieel Herstel Arnaud Montebourg maakt veel heisa rond de massale ontslagen en bedrijfssluitingen, maar slikt de sluiting van Peugeot in Aulnay. En de Groene partners van Hollande’s PS krijgen bijna dagelijks klappen in het gezicht.

Hollande heeft natuurlijk een uitleg voor zijn aanpak: de rampzalige erfenis van vijf jaar Sarkozy en de internationale financieel-economische crisis. Dat zijn zaken die Hollande ook wel vóór zijn verkiezing kende. Vandaar deels zijn voorzichtige campagne, zijn imago van “normale” burger. De verwachtingen waren na zijn zege niet hooggespannen, het was niet vergelijkbaar met de overwinning in 1981 van de socialist François Mitterrand die een breuk betekende met bijna een kwarteeuw rechts bestuur.

Onder Mitterrand duurde het twee jaar eer het roer werd omgegooid. De regering van Pierre Mauroy had aanvankelijk talrijke sociale en economische verkiezingsbeloften ingelost, maar na twee jaar ging het met Laurent Fabius, huidig minister van Buitenlandse Zaken, de neoliberale toer op. Uit naam van de befaamde 'realiteitszin'. Met Hollande gaat dat sneller. Eind augustus trokken premier Jean-Marc Ayrault en negen van zijn ministers naar de bijeenkomst van de patronale organisatie Medef om hen van hun goede voornemens jegens de bedrijfswereld te verzekeren.

Redressement? PSA

Als kandidaat stelde Hollande de ‘relance’ centraal. De linkse Arnaud Montebourg kreeg de portefeuille van Industrieel Herstel (Redressement productif). Hij startte met een portie economisch patriottisme en dreigende taal aan ondernemingen die bedrijfssluitingen overwogen. Vooral PSA (Peugeot…) kreeg ervan langs omdat deze onderneming 8000 ontslagen aankondigde, met onder meer de sluiting van de fabriek in Aulnay.

De regering zei op 14 juli dat dit “onaanvaardbaar” was. Maar minister Montebourg bestelde een 'onafhankelijk onderzoek' bij expert Emmanuel Sartorius. “Jammer genoeg is het plan van de PSA-directie noodzakelijk” luidde op 11 september de conclusie van het rapport en van de regering, Montebourg incluis. De regering zal instaan voor de sociale begeleiding, de sluiting en de andere ontslagen gaan door. Expert Sartorius geeft de directie van PSA wel een veeg uit de pan omdat ze niet vooruitziend was en omdat ze in het eerste semester van vorig jaar nog wel 450 miljoen euro aan dividenden uitbetaalde. Maar de arbeiders van Aulnay hebben daar geen boodschap aan; ze zijn woedend op directie en op Hollande en de regering.

Kerngeschillen

Het geduld van de twee ministers van LVEE, het groene verbond, wordt danig op de proef gesteld. Diezelfde Montebourg bestempelt de nucleaire industrie als “une filière d’avenir”, daarin bijgetreden door zijn collega van Binnenlandse Zaken, Manuel Valls en door minister van Milieuzaken Delphine Batho die vindt dat Frankrijk “durablement” nood heeft aan nucleaire energie. Premier Ayrault herinnerde er wel aan dat Hollande het aandeel van de nucleaire sector in de energieproductie van 75 naar 50 % wil terugbrengen. Maar de Groenen zijn er niet gerust in. Een incident op 5 september in de kerncentrale van Fessenheim heeft het debat nog verscherpt. Voor wanneer eindelijk de sluiting van die 35 jaar oude centrale, aldus de Groenen? In 2016 verzekert de regering om de gemoederen te bedaren.

Premier Ayrault en alweer Montebourg staan tot ergernis van veel Groenen ook welwillend tegenover de ontginning van schaliegas in de Midi. De vorige regering had die ontginning in 2011 tijdelijk geblokkeerd. Vooral energiereus Total dringt aan op verkenning en ontginning van vermoedelijk enorme voorraden, tot ontzetting van talrijke milieugroepen die wijzen op de grootschalige vervuiling die de exploitatie zou meebrengen. Hollande is echter – voorlopig? – niet bereid de blokkering op te heffen.

Ook het zogenaamde Europese stabilisatiepact zorgt voor wrijvingen binnen de meerderheid. De meeste Groenen en linkse PS’ers verwerpen dat plan, terwijl Hollande en Ayrault er de goedkeuring van willen. Als kandidaat had Hollande gezegd dat hij dat wou amenderen om het accent te leggen op relancemaatregelen. Hij bekwam op de top van de EU wel toezeggingen, maar dat bleef bij woorden, het blijft om een bezuinigingspact gaan dat de Europese Unie verder in de recessie duwt. Premier Ayrault zet de parlementsleden van de meerderheid onder zware druk om ja te stemmen. Montebourg en Fabius, in 2005 felle tegenstanders van de zogenaamde EU-grondwet, houden zich stil.

Sécurité

Minister Valls van Binnenlandse Zaken zorgde er intussen voor dat zowel de VN als de EU zich zorgen maken over het optreden van de Franse overheid tegen de Roma. Valls deed enkele kampen brutaal ontruimen, net zoals zijn rechtse voorgangers deden. Valls huldigt een politiek van wat hij “fermeté et humanisme” (standvastigheid en humanisme) noemt. Het is een concept dat alles en het tegendeel toelaat. Valls staat binnen de PS wel aan de meest rechtse kant en liet zich de voorbije jaren vaak opmerken met zijn aanvallen op linkse standpunten.

Toen Hollande eind augustus uit vakantie terugkeerde, werd hij bij zijn eerste publieke optreden begroet met borden “Le changement, c’est pour quand?” – Voor wanneer de verandering? Maar het wordt alsmaar meer van hetzelfde. Al was er geen grote hoop, toch is de ontgoocheling na vier maanden al bijzonder groot. De PS heeft nochtans weinig excuses: een volstrekte meerderheid in de Assemblée en de Senaat. Maar 'de markten' blijken alweer meer macht te hebben dan de gekozenen van het volk.

Dit artikel verscheen eerder op Uitpers, webzine voor internationale politiek.